

Навіны №3

РАДАЎ

БНФ "Адраджэньне"

ліпень 1999 году

інфармацыйны бюлетэнь

У НУМАРЫ

Лявон Баршчэўскі -- ЯК МЫ КІРАВАЛІ ФРОНТАМ ■
Віцук Вячорка -- СЛУХАЙМА СЯБЕ! ■

(Трэйнінг-сэмінары для актывістаў з Фронту)

Юры Хадыка -- ТАКТЫКА ФРОНТУ ■

(Вытрымкі з даклада на V Зьездзе)

ЗВАРОТ ДА ЗЬЕЗДУ зь Берасьцейскае філіі ■

АД РЭДАКЦЫІ: Шаноўны чытача!

Дзіўным і незразумелым можа падацца на першы пагляд выпадак, які здарыўся з накладам другога нумару бюлетэню!

Сакратаром Управы сп. Ул. Юхо было вывезена ў лес і спалена палова накладу!

Як казаў Рэмарк вуснамі аднаго з герояў свайго твору: "А на Заходнім фронце ўсё спакойна!".

А ў гэты час фашыстыя палілі кнігі на плячах Бэрліну...!!!

Лявон
БАРШЧЭЎСКІ,
В.а. Старшыні
БНФ "Адраджэньне"

Надышоў час распавесці пра тое, якія праблемы існавалі ў кіраўніцтве Беларускам Народным Фронтам у 1997--99 гадах, калі ўвесь міжзьездаўскі перыяд старшыня арганізацыі знаходзіўся за межамі Беларусі. Гэты аповед дасьць магчымасьць разабрацца, чаму зладжаная сыстэма кіраўніцтва, якая шмат у чым забясьпечыла эфэктыўную "Вясну-96" і неправальную "Вясну-97", у два апошнія гады перастала функцыянаваць, а менавіта гэта адбылося пасля пятага зьезду Фронту.

ЯК МЫ КІРАВАЛІ ФРОНТАМ

Бурлівыя падзеі тых гадоў плянаваліся калектыўным кіраўніцтвам арганізацыі, і перакананым прыхільнікам такога кіраўніцтва я быў. Менавіта такое кіраваньне, зрэшты, прадугледжвае наш Статут. Калі ў траўні 1996 г. Зянон Пазьняк прапанаваў зацьвердзіць мяне выканаўцам абавязкаў Старшыні БНФ "Адраджэньне", я пагадзіўся на гэта з цяжкасьцю, і якраз пры ўмове, што ўсе істотныя палітычныя рашэньні ў Фронце будуць прымацца шляхам калектыўнага абмеркаваньня, праз кансэнсус намесьнікаў старшыні й сакратароў Управы. Да пятага зьезду гэтая схема працавала больш-менш бяз збояў, прычым

калектыўны характар прыманых рашэньняў спалучаўся з калектыўнай адказнасьцю і ўзаемападстрахоўкай кіраўнікоў Фронту.

Вядома, ня варта ідэалізаваць і гэтую схему, але ў сытуацыі, якая склалася на той момант, калі старшыня апынуўся далёка ад гарачых штодзённых справаў арганізацыі, яна, паўтаруся, спрацоўвала. Вялікія праблемы пачаліся менавіта пасля мінулага зьезду. Перадгісторыя была наступная. Спадару Зянону Пазьняку і некаторым іншым нашым калегам усё больш не падабаліся асобныя палітычныя дзеянні намесьніка Старшыні прафэсара Юрыя Хадыкі, ягоная прыродная схільнасьць да кампрамісаў. Не заўсёды яна была даспадобы і мне, але мне ў галаву не прыходзіла паставіць пад сумнеў права сп. Хадыкі ўваходзіць у найвышэйшае кіраўніцтва Фронту -

права як маральнае (узгадайма гераічную галадоўку 1996 году), так і палітычнае (у найвышэйшым кіраўніцтве Фронту ён знаходзіўся ад першага зьезду БНФ). Пагаджаўся з гэтым напачатку і Зянон Пазьняк. Але за тры дні да пачатку мінулага зьезду, як вы ведаеце, я трапіў у турму, і калі мяне на зьезд адпусьцілі - напруэдадні, у 10 гадзін увечары, я атрымаў ад Старшыні Фронту прапанову спадара Хадыку намесьнікам болей не выбіраць, а замест яго выбраць намесьнікам Старшыні Фронту сп. Сяргея Папкова. Разумеючы палітычную несувымернасьць гэтых дзевюх фігураў, я, аднак, не ўстаяў перад націскам сп. Пазьняка і здолеў адно дамагчыся, як мне тады здавалася, кампрамісу - каб сп. Пазьняк прапанаваў на зьездзе ў свае намесьнікі іх абодвух.

(працяг на 2-й старонцы)

(працяг пачатак на 1-й старонцы)

Як цяпер я бачу, менавіта прыход у кіраўніцтва сп. Папкова і парушыў там ранейшы баянс сілаў і, па сутнасці, разбурыў магчымасць прымаць кансэнсусныя рашэнні.

Чаму ж я пагадзіўся на кандыдатуру сп. Папкова? Вы памятаеце, як у дакладзе на пятым зьездзе я наракаў на слабое фінансавое забеспячэнне дзейнасці Фронту як магутны тормаз у нашай рэальнай працы. Ведаючы (хоць і даволі цьмяна) пра пэўны досвед сп. Папкова ў прадпрымальніцкай дзейнасці, я спадзяваўся, што ён актыўна зоймецца менавіта гэтым вельмі важным аспектам арганізацыі нашага функцыянавання. Дзеля гэтага ўсё кіраўніцтва было гатовае даць яму ўсе неабходныя паўнамоцтвы, і гэта было зроблена. Нагадваю, што жнівеньскі сойм 1997 года афіцыйна ўсклаў адказнасць за фінансавое забеспячэнне ўправы на сп. Папкова, а на лістападаўскім сойме таго ж году сп. Папкоў атрымаў дадатковыя (адмыслова нават не прадугледжаныя статутам Фронту) паўнамоцтвы каардынатара ўправы. Сёння я бачу ў гэтым (а ініцыятыва зноў-такі тут была мая) чарговую сваю памылку, бо нават пытаньне пра здабыванне грошай на арэнду нашай цэнтральнай сядзібы вырашалася самым недарэчным чынам. Мы мусілі тады плаціць больш як 1100 даляраў штомесяц, бо сп. Папкову спатрэбілася больш за год, каб вырашыць пытаньне пра афіцыйнае размяшчэнне ў нашым офісе яшчэ некалькіх арганізацый. І тут проста гераічныя высілкі рабілі іншыя кіраўнікі Фронту, і напрыклад сп. Вінцук Вячорка, каб знайсці гэтыя фантастычныя для нас сродкі. У выніку мы фактычна не маглі аказваць дапамогі ахвярам рэпрэсіяў, падтрымліваць неяк нашыя мясцовыя арганізацыі, дый на акцыі грошай у такой сытуацыі не магло хапаць. Варта тут прывесці й самы свежы прыклад. 9 ліпеня сёлета Аргкамітэтам шостага зьезду БНФ "Адраджэнне" сп. Папкову было прапанавана стаць адказным за фінансавое забеспячэнне гэтага зьезду. На наступны тыдзень, 16 ліпеня, ён адмовіўся зрабіць і гэта. І зноў аўральным мэтадам гэтае пытаньне

давялося вырашаць старшыні Аргкамітэту сп. Вячорку.

Паколькі і ў мяне з пошукам неабходных для Фронту сродкаў часта бывалі вялікія цяжкасці, я абсалютна мог бы зразумець і гэтыя цяжкасці сп. Папкова, калі б не адно "але". У той самы час ён, сп. Папкоў, нейкім чынам знаходзіў вялізныя сумы, напрыклад, на паездкі на фронтаўскім аўтамабілі (з кіроўцам сп. Юхо) у Польшчу і нават ў Францыю, значныя сумы на друкаваньне вялікай колькасцю на рызографе кожнага выступу (факса) сп. Пазьняка ды рассыланне гэтых і іншых матэрыялаў па нашых структурах. Удакладню: толькі тых матэрыялаў, якія адлюстроўвалі пазыцыю самога сп. Папкова па тых ці іншых пытаньнях. Да прыкладу, калі

(Чарнобыльскі Шлях-96) Фота Irex-ProMedia

старшыня Гомельскай гарадзкой рады Фронту сп. Старчанка напісаў артыкул пра сёлетнюю прэзыдэнцкую кампанію, у якім выказваліся такія ж ацэнкі гэтай кампаніі, як у сп. Папкова, то і яго артыкул быў імгненна памножаны й разасланы па структурах Фронту. Гэтак рабілася два гады. І ў гэтым у прынцыпе нічога кепскага няма, бо сябры Фронту павінны атрымліваць як мага болей інфармацыі пра пазыцыю, ацэнкі як кіраўнікоў, так і шараговых фронтаўцаў. Але ж тут сытуацыя склалася зусім іншая. Ніводзін са шматлікіх артыкулаў ці

выступаў на Сойме, напрыклад, выканаўцы абавязкаў старшыні Фронту Баршчэўскага альбо намеснікаў старшыні Фронту спадароў Хадзкі, Вячоркі, Гусака такога гонару з боку сп. Папкова і ўправы не ўдастойваўся.

Вядома, сп. Папкоў можа сказаць, што гэта ён за свае грошы ўзяўся распаўсюджаць тое, што яму болей даспадобы. Толькі тут узнікае пытаньне: ці ў палітычнай арганізацыі права на шырокае распаўсюджваньне інфармацыі павінен мець толькі той, у каго на гэта ёсць грошы? Другое пытаньне: ці былі гэтыя грошы сп. Папкова выключна ягонымі ўласнымі грашыма? Ці не зарабляліся яны з выкарыстаннем імя і маёмасці (напрыклад, таго ж аўтамабіля) Фронту? Пытаньняў тут, вядома, болей, чым адказаў. Вось так перад самым шостым зьездам у часткі сяброў Фронту ўзнікла ідэя выдання "Навінаў радаў БНФ "Адраджэнне"", супольна былі знойдзеныя сродкі на гэта - прычым кола аўтараў там не абмяжоўвалася. Але вярнуся непасрэдна да праблемы кіравання Фронтам. Пасьля пятага зьезду фармавалася ўправа БНФ - наш галоўны выканаўчы орган, які нясе на сабе ўвесь цяжар штодзённай працы тут, у Беларусі. Вы ведаеце, што Сойм, галоўны палітычны орган, быў выбраны на зьездзе з самым поўным улікам думкі Старшыні Фронту - што натуральна. І я таксама -- што зусім лягічна -- паставіў перад сп. Пазьняком (5-6 жніўня 1997 г. у часе сустрэчы зь ім у Кіеве) пытаньне аб складзе

ўправы, бо адказнасць за арганізацыю выканання рашэнняў зьезду й Сойму ў Беларусі так ці інакш найперш клалася пэрсанальна на мяне. Аднак мае прапановы на конт падзелу працы ва ўправе і асобных пэрсаналіяў былі фактычна Старшынём праігнараваныя, таму ў той жа дзень, 6 жніўня, я напісаў на яго імя заяву з просьбай вызваліць мяне ад выканання абавязкаў старшыні.

(заканчэнне на 9-й старонцы)

СЛУХАЙМА СЯБЕ!

У праграме сэмінару-практыкуму адбыліся інтэрактыўныя (гэта значыць дыялягічныя) паседжаньні на тэмы "Як папулярываваць нацыянальна-незалежніцкую ідэю", "Як палепшыць імідж нашай арганізацыі", "Як здабыць рэсурсы для працы арганізацыі", "Як правільна наладзіць працу арганізацыі". Уся гаворка стала "мазгавым штурмам" дзеля адказу на галоўнае пытаньне: "Як аднавіць папулярнасьць Фронту і забясьпечыць яго прыход да ўлады".

Віцук ВЯЧОРКА
Намеснік
Старшыні
БНФ "Адраджэньне"

Мінулае суботы тры камісіі БНФ -- прапаганды й контрапрапаганды, Праваабарончая і па сувязях з рабочым рухам, а таксама грамадзкія арганізацыі "Вясна-96", "Беларуская пэрспэктыва", Цэнтар Супольнасьць і газэта "Рабочы" наладзілі ў сядзібе БНФ на вул. Варвашэні, 8 сэмінар-практыкум для актывістаў Бе-

ларускага Народнага Фронту "Адраджэньне" на тэму "Як зрабіць выніковай працу нашай арганізацыі". На сэмінар прыехаў 41 чалавек з усіх рэгіёнаў Беларусі, пераважна -- дэлегаты будучага VI зьезду БНФ. Практыкум праводзілі Алесь Стральцоў, Віктар Івашкевіч, Уладзімір Падгол і аўтар

гэтага артыкулу.

Але перадусім удзельнікам было прапанавана зрабіць добра вядомы спецыялістам у галіне мэнаджмэнту SWOT-аналіз цяперашняга становішча й магчымасьцяў нашай арганізацыі (гл. *табліцу*). Фактары нашае нутранае моцы, нутранае

(працяг на 4-й старонцы)

Вынікі калектыўнага SWOT-аналізу БНФ

(Трэнінг-сэмінар для мясцовых актывістаў БНФ. 24 ліпеня 1999)

<p>Н у т р а н ы я</p> <p>Ф а к т а р ы</p>	<p>Strengths (Моцныя бакі)</p> <p><i>А. Псыхалогічныя, іміджавыя</i></p> <p>Нацыянальная ідэя як матыў дзейнасьці</p> <p>Мэтанакіраванасьць</p> <p>Успрыняцьце Фронту як праўдзівай сілы</p> <p>Дзесяцігадовы досвед працы</p> <p>Вядомасьць і пазнавальнасьць</p> <p>Аўтарытэт (нават ворагі паважаюць, бо баяцца)</p> <p><i>Б. Арганізацыйныя</i></p> <p>Арганізаванасьць</p> <p>Наяўнасьць агульнанацыянальнай структуры</p> <p>Высокі адукацыйны цэнз сяброў БНФ</p> <p>Параўнальная масавасьць</p> <p>Наяўнасьць як руху, так і партыі БНФ</p> <p>Моцны лідэр</p>	<p>Weaknesses (Слабасьці)</p> <p><i>А. Псыхалогічныя, іміджавыя</i></p> <p>Несфармуляванасьць нацыянальнае ідэі</p> <p>Недахоп станоўчага іміджу ў Фронту</p> <p>Стомленасьць ад безвыніковае працы</p> <p>Праблемы міжлюдзкіх стасункаў у Фронце</p> <p><i>Б. Арганізацыйныя</i></p> <p>Недахоп матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў</p> <p>Недастатковасьць прафэсіяналізму</p> <p>Неадэкватнасьць радыкальных словаў і справаў</p> <p>Адсутнасьць сваёй прэсы</p> <p>Праблемы ў кіраўніцтве Фронту</p> <p>Недасканалае кіраваньне і сыстэма прыняцьця рашэньняў</p> <p>Адсутнасьць сыстэмы працы з кадрамі</p> <p>Неаптымальнасьць ўзроставае структуры</p> <p>Распыленасьць на працу ў няўрадавых арганізацыях</p> <p>Наяўнасьць як руху, так і партыі БНФ</p> <p>Лідэр за мяжой</p>
<p>В о н к а в ы я</p> <p>Ф а к т а р ы</p>	<p>Opportunities (Нявыкарыстаныя рэсурсы)</p> <p><i>А. Электаральныя й палітычныя</i></p> <p>Шмат людзей незалежніцкіх паглядаў па-за Фронтам</p> <p>Прагэсты рабочых і прадпрымальнікаў</p> <p>Уздым грамадзкіх арганізацыяў</p> <p>Грамадзкія і палітычныя арганізацыі зь незалежніцкімі паглядамі</p> <p>Беларускія незалежныя СМІ</p> <p>Памылкі Лукашэнкі</p> <p><i>Арганізацыйныя</i></p> <p>Адукацыйныя й рэсурсавыя магчымасьці няўрадавых арганізацыяў</p> <p>Замежныя прадстаўніцтвы БНФ</p> <p><i>Замежнапалітычныя</i></p> <p>Слабасьць расейскай імперыі</p> <p>Згода Захаду дапамагаць беларускай дэмакратыі</p>	<p>Threats (Пагрозы)</p> <p><i>А. Электаральныя й палітычныя</i></p> <p>Перавага ў электарале Homo sovieticus</p> <p>Русіфікаванасьць</p> <p>Правакацыйнасьць спэцслужбаў</p> <p>Дэзінфармацыя ў беларускіх афіцыйных СМІ</p> <p>Беларускія незалежныя СМІ</p> <p>Прарэжымнасьць пазыцыі РПЦ</p> <p>Эканамічны інтарэс намэнклятурных клянаў</p> <p>Разбуранасьць праўнага поля</p> <p><i>Б. Замежнапалітычныя</i></p> <p>Расейская імперская палітыка</p> <p>Расейскія СМІ</p> <p>Расейская мас-культура</p> <p>Геастратэгічнае становішча Беларусі</p> <p>Замежны капітал, звязаны з Расеяй</p>

(працяг, пачатак на 3-й старонцы)

слабасці, вонкавых некарыстаных магчымасцяў і, урэшце, вонкавых пагрозаў. Мне давалося толькі згрупаваць іх тэматычна ў межах кожнае чвэрці табліцы.

Нагадаю: кожны называў пазыцыі, якія лічыў патрэбным, і сьпіс можна дапаўняць. Але цешыць, што найдаўжэйшым апынуўся сьпіс нявыкарыстаных магчымасцяў, і сьмела можам укладаць іх у праграму асваеньня. Бо Фронт у стане кантраляваць узрост і сацыяльнае, і грамадзкае актыўнасьці. І зусім недапушчальна, калі ў нашым грамадстве тых, хто падзяляе незалежніцкія каштоўнасьці, у 7-9 разоў болей, чым тых, хто давярае Фронту.

Лёгка заўважыць: некаторыя пазыцыі паўтараюцца як у левай (моцныя бакі), гэтак і ў правай (слабасці) частках табліцы. Гэта, прыкладам, незалежныя СМІ. Адкуль такая дыямэтральна процілеглая трактоўка? Бо відавочна, што незалежныя сродкі інфармацыі -- адзін з найбольш істотных і рэальных здабыткаў пасьлякамуністычнае гісторыі Беларусі. Калі ж нехта ўспрымае незалежныя газеты як пагрозу Фронту -- значыць, ён мысьліць таталітарнымі стэрэатыпамі: замест таго каб прафэсійна працаваць з рэдакцыямі й журналістамі, прафэсійна вучыць сваіх прэс-аташэ й журналістаў, урэшце, выдаваць свае газеты (як усё гэта робяць палітычныя партыі ва ўсім сьвеце) -- прасьцей клеіць ярлык на незалежную прэсу, якой і без таго дастаецца ад рэжыму ня менш за нас.

Некалькі арганізацыйных і псыхалогічна-іміджавых перавагаў (разьдзел табліцы "Моцныя бакі") нэўтралізуюцца адным радочкам у разьдзеле "Слабасці": **Недахоп станоўчага іміджу ў Фронту**. Можна быць добра структураванымі й дасягнуць ідэальнае дысцыпліны выкананьня загадаў, але калі не падпарадкаваць працу палітычнага руху заваяваньню папулярнасьці ў людзей -- уся арганізацыйная праца застаецца вавёрчыным бегам у коле.

Менавіта з рознага разуменьня задачы, якая стаіць перад Фронтам як палітычнаю сілаю, і вынікла нечаканае "раздваеньне" на пазытыў і нэгацыў фактару двухаблічнасьці БНФ

(мы -- і партыя, і рух). Сапраўды, калі дбаць пра пашырэньне й перамогу ў грамадстве нацыянальнай ідэі, -- не абысьціся без магчымасцяў, якія дае рухаўская праца. Калі ж замкнуцца на выкананьні адарваных ад жыцця загадаў -- тады рух не патрэбны.

Радок з разьдзелу "Моцныя бакі": "Моцны лідэр". Моцны -- у сэнсе харызматычны, валявы. На жаль, доўгі пералік арганізацыйных праблемаў Фронту ў разьдзеле "Слабасці" даказвае, што наяўнасьць лідэра такога тыпу за мяжой прывяла БНФ да арганізацыйнага крызысу.

Усе вонкавыя пагрозы -- дадзенасьць. Мы доўга будзем змушаныя працаваць у варунках гэтых пагрозаў. І адказаць на іх можна толькі прафэсійнаю працаю на трывалай матэрыяльна-тэхнічнай і рэсурсавай аснове. Сёньня такія магчымасці -- адукацыйныя, інфармацыйныя, аналітычныя, матэрыяльна-тэхнічныя -- даюць мажлівасьць супрацоўніцтва з грамадзкімі арганізацыямі, з "трэцім сэктарам". Гэтае супрацоўніцтва -- зусім не распыленьне нашых сілаў, як спрабуюць пераканаць некаторыя артадоксы, а, наадварот, канцэнтрацыя сілаў актыўнае часткі грамадства вакол БНФ.

Наагул, SWOT-аналіз служыць некалькім мэтам. Ён прымушае прызнавацца ня толькі ў тым, што навакольны сьвет табе перашкаджае, але і ў тваіх уласных слабасцях. А толькі прызнаўшы слабасці, можна ставіць перад сабой задачу іх пераадолець. Як мне здаецца, у левым ніжнім квадраце табліцы ("Нявыкарыстаныя рэсурсы") дастаткова пазыцыяў, каб пераадолець нашыя слабасці.

Я сумысьля не ўключыў у табліцу яшчэ адзін нявыкарыстаны рэсурс: магчымасці, якія дае прыход да ўлады або прынамсі ў рэальны (г.зн. надзелены ўладаю) парлямэнт. Калі гісторыя, у тым ліку й дзякуючы нашай дзейнасьці, кіне нам гэты выклік, ці гатовыя мы да яго? Ці дастаткова мы папулярныя і прафэсійна падрыхтаваныя, каб перамагчы ў свабодных і справядлівых выбарах?

* * *

У межах свае тэмы ("Імідж БНФ і шляхі яго паляпшэньня") намесьнік старшыні Камісіі прапаганды й контрапрапаганды БНФ, кандыдат філязофскіх навук Уладзімір Падгол праанкетаваў прысутных фронтаўскіх актывістаў. Колькасныя вынікі анкетаваньня паддзеныя ў дужках перад кожным варыян-

там адказу.

1. Як Вы лічыце, калі б 16 траўня ўсе сябры БНФ правялі выбары прэзыдэнта, выйшаўшы з урнамі для галасаваньня на вуліцы, арганізаваўшы стацыянарныя ўчасткі ў палатках, у штаб-кватэрах, то што б тады атрымалася:

а (2 адказы). БНФ "Адраджэньне" пацярпеў бы палітычную паразу.

б (1). БНФ "Адраджэньне" быў бы разгромлены і сышоў бы з палітычнай арэны.

в (29). БНФ "Адраджэньне" здзейсніў бы дэманстрацыю нацыянальнай ідэі і дэмакратыі і атрымаў бы палітычную перамогу, паказаўшы і насельніцтву і дыпляматам, што толькі БНФ -- адзіная магутная палітычная сіла на Беларусі.

2. Што найбольш важна для абароны незалежнасьці:

а (3). Выяўляць ворагаў-агентаў Масквы, якія маскуюцца, хочучь разбурыць апазыцыю, падмяніўшы яе "прамаскоўскай апазыцыяй", і канцэнтраваць усе сілы на барацьбу з імі ці

б (26). Канцэнтраваць усе сілы на барацьбу з дыктатарскім рэжымам, а замаскаваных ворагаў выкарыстоўваць на карысьць барацьбы за незалежнасьць.

3. Што больш эфэктыўна ў барацьбе за незалежнасьць Беларусі:

а (27). Падтрымліваць пазытыўныя крокі Вярхоўнага Савету 13-га скліканьня, які прызнаны ЗША, АБСЭ, Міжпарлямэнцкай асамблеяй, НАТО як легітымны гарант незалежнасьці Беларусі, ці

б (2). Утвараць новыя заканадаўча-прадстаўнічыя грамадзянскі Парламэнт і надалей дамагацца ягонай легітымнасьці ў свеце.

Увага: у дзвюх анкетах падкрэсьленыя абодва адказы.

4. Вы бачыце БНФ "Адраджэньне":

а (2). войскам, якое мусіць падпарадкоўвацца загадам старшыні БНФ, як камандзіра, ці

б (29). дэмакратычнай арганізацыяй, якая дзейнічае на падставе Статута, паводле якога вы

(заканчэньне на 9-й старонцы)

Юры ХАДЫКА
Намеснік
Старшыні
БНФ "Адраджэньне"

На мінулым зьездзе разглядалася спрэчка, якая была выклікана нашым правалам на рэфэрэндуме і выбарах у траўні 1995 году. Нажаль, яна набыла выгляд сутыкнення асобаў, а не дыскусіі па праблеме тактыкі БНФ, бо яе сапраўднаю асноваю былі розныя ўяўленьні пра сродкі і мэтады дасягнення канцавое мэты нашага руху - стварэння сапраўды незалежнае, дэмакратычнае Беларусі і адраджэнне беларускае нацыянальнае культуры.

ТАКТЫКА ФРОНТУ

(Вытрымкі з даклада Ю. Хадыкі на V Зьездзе БНФ "Адраджэньне")

Паважаныя сябры!

Першы тактычны стыль дзейнасці Фронту, які стаў пануючым з часу паспяховай для нас выбараў 1990 году, можна ўмоўна назваць "палітычным". Мы сканцэтравалі ўсе нашыя намаганні па падтрымцы і забяспячэнню дзейнасці фракцыі ў Вярхоўным Савеце. Нават масавыя мерапрыемствы праводзілі пад эгідаю дэпутатаў. Супроцьстаялі ў большай ці меншай меры прыцягненню да агульнае працы нова народжаных партыяў дэмакратычнага накірунку. Апраўданнем такое тактыкі было простае меркаванне - найбольш прасты шлях да дасягнення стратэгічных мэтаў ляжыць праз заваёву палітычнае ўлады. Для гэтага і была створана партыя БНФ, калі стала відавочным, што на чарговых выбарах грамадзкія рухі будуць пазбаўлены права вылучэння кандыдатаў у дэпутаты.

Першыя прыкметы крызісу гэтай тактыкі выявіліся яшчэ ў 1994 годзе пад час прэзідэнскае кампаніі, калі не ўдалося а ні ўзгадніць адное кандыдатуры, а ні перашкодзіць сацыял-дэмакратам вылучыць свайго кандыдата. Нягледзячы на аб'ектыўна важкія шанцы на перамогу дэмакратычных сілаў, мы, гуляючы "па максымуму", страцілі амаль усё. І травеньскі рэфэрэндум праз год пацвердзіў гэта, таму што мы не змянілі тактыку. Мы вылучылі больш за 200 кандыдатаў, не ўзгадніўшы зь іншымі

партыямі ніводнае акругі. І ў нас папросту не хапіла сілаў супроцьдзеяння рэфэрэндуму.

Памылка была аднак не ў самім факце ўдзелу ў выбарах, а ў нашай саманадзейнасці, у нежаданні выконваць ролю агульнанароднага руху. Тое ролі, якую акрамя БНФ і сёння ніхто не ў стане адыграваць. Мы непрадухілілі нежаданае канкурэнцыі і ў выніку толькі лічаныя кандыдаты з дэмакратаў прайшлі ў новы склад Вярхоўнага Савету XIII склікання. Мы добра бачылі сапраўдную палітычную прыроду Аляксандра Лукашэнкі - гэтага "маладога ваўка" старога камуністычнае намэклітуры і стаўленьніка імперскіх сілаў Расеі.

(Міліцыя і жанчына) Фота Irex-ProMedia

Аднак палітычны рыгарызм, перабольшванне нашых ідэягічных разыходжаньняў зь блізкімі нам партыямі перад тварам рэальнае небяспекі, а, часам, і адкрытыя абразы іхных лідараў, зашкодзілі нам выканаць нашую натуральную місію аб'яднання ўсіх антылукашэн-

каўскіх, антыімперскіх сілаў.

Я не здарма стаўлю гэтыя вызначэнні праз коску, побач. Разумеючы пры гэтым, што не ўсе антылукашэнкаўскія сілы зьяўляюцца адкрыта антыімперскімі. Аднак, хаця палітыка - не алгебра, некаторыя правілы агульныя. Вораг майго ворага, мне сябра. А не наадварот. У нашай паразе вясною 1995 году мы павінны былі ў першую чаргу вінаваціць саміх сябе, а не Лукашэнку, лукашэнкаўскую прапаганду ці іншыя партыі. Партыяў шмат, а Беларускі Народны Фронт - адзін.

Аднак менавіта спрэчкі вакол ацэнкі нашых тактычных памылак,

якія набылі форму канфлікту асобаў, прывялі да адхілення ад фронтовай працы шэраг сяброў, якімі Фронт не мае права ахвяраваць.

І гэта праблема ня толькі палітычная. Але і маральная. Мы заўсёды дэкларавалі маральную палітыку. Але не

заўсёды яе праводзілі. І ў апошнія часы такія выпадкі сталіся рэгулярнымі. Я - адзін з старэйшых удзельнікаў БНФ і ня толькі па стажу ў арганізацыі. Таму мой абавязак сказаць пра гэта адкрыта.

(працяг на 8-й старонцы)

Анатоль ФЭДАРАЎ
сябра Сойму
БНФ "Адраджэньне"

ПРА СЫТУАЦЫЮ Ў ФРОНЦЕ

1. Прычыны канфлікту:

а) палітычныя паразы і страта ініцыятывы Фронтам на працягу апошніх гадоў; неадпаведнасьць палітычных рашэньняў і дзеяньняў аб'ектыўнай сытуацыі;

б) страта палітычнага адзінства й калегіяльнасьці пры прыняцьці рашэньняў; фармаваньне заганнага стылю кіраўніцтва;

в) неадпаведнасьць узросшага вопыту і вагі рэгіянальных і іншых арганізацыяў іх рэальнае ролі ў кіраўніцтве Фронту;

г) эміграцыйныя праблемы Пазьняка:

- праблема эфэктыўнага кіраўніцтва;

- праблема каманды;

- праблема адэкватнасьці рашэньняў;

д) супярэчнасьці ў праблеме кансалідацыі апазыцыі;

е) іншыя праблемы.

2. Магчымыя варыянты разьвіцьця сытуацыі:

а) кансэрвацыя існуючага становішча; умацаваньне гіерархічнае ("вэртыкальнае") структуры, ізаляваньне і выцясьненьне з арганізацыі актыўнае "апазыцыі", палітычнае ізаляваньне і самаізаляваньне Фронту;

б) частковыя (касмэтычныя) зьмены ў Фронце, якія не выпраўляюць, а толькі заблытваюць сытуацыю; далейшае паглыбленьне расколу і дыскрэдытацыя арганізацыі;

в) прынцыповыя зьмены ў палітычных падыходах, у стылі кіраўніцтва, у вызначэньні арганізацыйна-функцыянальных роляў і інш.

Зьяўляецца магчымасьць для падвышэньня палітычнага іміджу лідэра Фронту, стварэньня новых пэрспэктываў для арганізацыі, гуртаваньня вакол яе незалежніцкіх сілаў і інш.

3. Прапановы па нармалізацыі сытуацыі:

а) аднаўленьне дэмакратычных нормаў у дзейнасьці арганізацыі і яе кіраўніцтве; ліквідаваньне "вэртыкалі";

б) вяртаньне да працы зладжанай партыйнай камандай, утварэньне Паліткамітэту, падвышэньне ролі Сойму, Ценявага Габінэту і інш;

в) новае вырашэньне праблемы кіраўніцтва, як праблемы эфэктыўнай палітыкі і мэнэджмэнту, а ні як праблемы асабістага лідэрства;

г) падвышэньне прадстаўніцтва ў кіруючых органах фронту рэгіянальных і іншых арганізацыяў, наладжваньне іх сумеснай працы і працы з "цэнтрам";

д) прыцягненьне ў арганізацыю сьвежых інтэлектуальных сілаў, былых актывістаў БНФ, грамадзкіх і палітычных дзеячоў, спэцыялістаў;

е) стварэньне блёка нацыянальна-патрыятычных і кансалідацыя вакол

Г. Сямозьянов, А. Лукашэвіч, З. Пазьняк — дэпутаты В. С. 12-га скліканьня

Фронта ўсіх дэмакратычных сілаў;

ж) распрацоўка эфэктыўных мэдэляў і кірункаў палітычнае дзейнасьці, карэктыроўка палітычнага курсу.

НЕКАТОРЫЯ ЗАЎВАГІ АДНОСНА ПАЛІТЫЧНАЕ СТРАТЭГІІ

1. Беларусь - наш агульны дом, які мы павінны будаваць для ўсіх (а ня толькі для сябе!)

2. Добра ўсё тое, што добра для незалежнасьці Беларусі!

3. Нашыя сябры - усе, хто за вольную, сувэрэнную Беларусь!

4. БНФ - шырокі нацыянальна-дэмакратычны рух. БНФ - з народа і для народа!

5. Расія - наш сусед і партнэр, зь якім нам будаваць добрыя дачыненні.

"Інтэграцыя" патрэбна палітычным банкрутам, а не народам Беларусі і Расіі.

Правільная палітыка - эфэктыўная палітыка!

НЕКАТОРЫЯ ЗАЎВАГІ АДНОСНА ТАКТЫКІ ПАЛІТЫЧНАЕ ДЗЕЙНАСЬЦІ

1. Мітынгі, дэманстрацыі і іншыя масавыя акцыі сёньня - хутчэй анахранізм, чым эфэктыўная грамадзка - палітычная дзейнасьць. Праводзіцца

павінны пры наяўнасьці дас-татковых падставаў і добрай падрыхтоўцы.

2. Асноўныя палітычныя акцыі жорстка каардынуюцца і рэалізуюцца ў межах усёй Беларусі.

3. Ўсе акцыі, за асобнымі выключэньнямі, прывязваюцца да праблемаў людзей, а не да нашых праблемаў.

4. Любыя акцыі маюць сэнс толькі тады, калі яны інфармацыйна падрыхтаваныя, альбо ствараюць моцны інфармацыйны імпульс.

5. Дазвол на акцыю - найперш, дазвол на публічную інфармацыйную дзейнасьць.

Не самае важнае, колькі людзей прыме ўдзел у акцыі, самае важнае, колькі будзе пра яе ведаць (асабліва актуальна для раёнаў!).

6. Асноўны прынцып палітычнае дзейнасьці сёньня: не людзі да нас, а мы да людзей.

Магчымыя формы: сустрэчы з цікавымі людзьмі (пісьменьнікі, гісторыкі, замежныя госьці, вядомыя выканаўцы, дзеячы культуры і г.д.), выкарыстаньне легальных каналаў для працы ў аўдыторыях (у навучальных установах, па лініі таварыства "Веды"; праз іншыя дзяржаўныя і грамадзкія арганізацыі), распаўсюджваньне агітацыйных матэрыялаў (на кірмашах, вуліцах, у транспарце, ля прадпрыемстваў ды інш.), збор подпісаў па сацыяльна - значных для

ДРУГОЕ ДЫХАНЬНЕ ФРОНТУ

Зварот Цэнтральнае Рады Маладога Фронту да VI Зьезду БНФ "Адраджэньне"

(працяг, пачатак у 2-ім нумары)

Палітызаванасьць грамадства, так характэрная для канца 80-х - пачатку 90-х, зьмянілася значнай апатыяй, нагружэньнем насельніцтва ў свае ўнутраныя праблемы. На парозе новага тысячагодзьдзя на зьмену веку заклікаў і лэзунгаў надыходзіць эра рэальнае справы. У тых варунках, калі нармалёвая партыйная й выбарчая дзейнасьць немагчымая, Фронт пакліканы пераносіць цяжар сваіх намаганьняў у глыбіню грамадзкага жыцьця, у самую гушчу народных чаканьняў і інтарэсаў. Менавіта Народны Фронт урэшце павінны адказаць на галоўнае беларускае пытаньне часу: "Калі не яны, дык хто?", адказаць і словам і справай: "Мы!".

На зацяглым этапе напружанага змаганьня за вольную Беларусь многія проста стаміліся й зьняверыліся. Фронту патрэбнае другое дыханьне. Прага

Удзельнікі акцыі "Чарнобыльскі Шлях-99"

абнаўленьня, чаканьне рэформаў у самім БНФ выклікана не крызісам лідэраў ці ўнутранымі ідэалогічнымі супярэчнасьцямі, а менавіта вострай патрэбаю зьмены вобраза дзеяньня.

У першую чаргу, БНФ трэба даць грамадству яснае й сыстэмнае ўяўленьне пра тое, што ён зьбіраецца рабіць пасля падзеньня рэжыму, растлумачыць сваю праграмную пазыцыю й сутнасьць будучых пераўтварэньняў усім, ад чыноўніка да школьніка. Дзеля арганізацыі шырокамаштабаванае агітацыі неабходныя сэрві артыкулаў у незалежнай прэсе, правядзеньне ўлёткавых кампаніяў у перад-выбарчым стылі і мабілізацыя ўсіх магчымых сродкаў масавае інфармацыі, у тым ліку замежных.

Па-другое, Фронту зноў неабходныя моцныя рэгіянальныя й мясцовыя акцэнтны, апошнім часам згубленыя. Нельга забывацца, што па ўсёй Беларусі БНФ пачынаўся з краязнаўчых гурткаў і суполак, што й пасэньня нашая сіла - у рэгіянальных структурах. Акцыі тутэйшага значэньня, націскі на тэмах горада й раёна, вобласьці й сельсавета, адкрыты выклік мясцовым уладам па ўсім спектры праблемаў здольныя даць грамадскую падтрымку тут і цяпер, заклашыць капітальны фундамент выбараў любых узроўняў і будучых муніцыпальных рэформаў.

Па-трэцяе, дзеля рэалізацыі задачаў у сёньняшніх варунках БНФ неабходная разгалінаваная сыстэма філіяў і сатэлітарных арганізацыяў, якая

(працяг на 12-й старонцы)

(працяг, пачатак на 6-й старонцы)

людзей пытаньнях і арганізацыя адмысловых акцыяў, культурніцкія і спартыўна-масавыя мерапрыемствы ды інш.

7. Асаблівая ўвага працы з электаральнымі групамі, якія маюць пэўныя праблемы: дробныя прадпрыемальнікі, беспрацоўныя, калектывы з канфліктнай сытуацыяй ды інш.

8. Найбольшая ўвага - працы з моладзьдзю. За ёй будучыня!

Падтрымліваць моладзь, дапамагаць і даваць ёй.

9. Выключна важкая праца - праца з грамадзкімі арганізацыямі, палітычнымі партыямі, прафсаюзамі, прадпрыемальніцкімі ды інш. структурамі. Праца ў грамадзкім сэктары - праца па выкарыстаньні вялізнага патэнцыялу гэтага сэктару.

10. Ўлічваючы абмежаванасьць сілаў і сродкаў, падтрымліваюцца, найперш, тыя ініцыятывы і кірункі дзейнасьці, якія засьведчылі сваю эфэктыўнасьць, а не ствараюцца новыя і штучныя.

11. Падтрымліваюцца любыя палітычна і сацыяльна - значныя ініцыятывы, нават калі яны зыходзяць і не ад нас.

Удзел Фронту - справа Фронту!

ШТО РАБІЦЬ?

(бліжэйшыя задачы партыйнага будаўніцтва)

1. Далейшае пашырэньне структураў Фронту і іхнутраная структурызацыя.

2. Умацаваньне рэгіянальных арганізацыяў і каардынацыя іх працы з "цэнтрам".

3. Прынцыповыя зьмены ў структуры і стылі кіраўніцтва Фронтам.

4. Арганізацыя палітычнае адукацыі і абмену досьведам (асновы прапагандысцкай дзейнасьці і інш).

5. Падрыхтоўка спэцыялістаў для працы ў III сэктары.

6. Арганізацыя рэгіянальнага друку, сыстэмы распаўсюджваньня, ды інш.

7. Арганізацыя выданьня агульнафронтаўскай газэты.

8. Арганізацыя крыніцаў фінансаваньня, тэхнічнага ды іншага забясьпечаньня.

9. Праца ў III сэктары: падтрымка і арганізацыя NGO, фондаў ды інш.

10. Арганізацыя іншых структураў Фронту, для вырашэньня адмысловых праблемаў (па агітацыі і прапагандзе, ды інш.). ■

(закаментарна, пачатак на 5-й старонцы)

Таму мой абавязак сказаць пра гэта адкрыта.

Магчыма Зянон Пазьняк мае рацыю, калі кажа, што сапраўдны палітык выбірае эміграцыю, а не турму. Так ва ўсялякім выпадку лічыў і "вялікі правадыр пралетарыяту" Уладзімер Ульянаў-Ленін. Бясспрэчным ёсць ягонае права выбраць эміграцыю. Даваць з-за мяжы парады і крытыкаваць рашэнні кіраўніцтва і асобныя акцыі БНФ. У гэтым ёсць нават не малая карысць. З адлегласці лягчэй бачны буйныя дэталі, затое незаўважныя дробязі, часам істотныя. Бо не ўсё ж можна паведаміць па тэлефоне, ці прачытаць у газетах.

Праблема лідэрства ў Беларусі, на жаль, у апошнія часы набыла нейкія хворыя праявы. Усе шукаюць аднаго лідэра, быццам бы не жылі тады, калі мелі яго. Гэта нейкае ачмурэнне ад палітычнага поспеху А. Лукашэнкі. Лідэраў павінна быць шмат. А рабіць з кагосьці аднаго лідэра і пазней пераўтвараць яго ў куміра - гэта ня толькі палітычная памылка, а папросту грэх -- злачынства перад Богам і людзьмі. Людзі, якія ствараюць з лідэра куміра, адначасна дэскрыдытуюць і арганізацыю, якую ён узначальвае.

Усе гэтыя хібы нашага жыцця як раз і зьяўляюцца характэрнымі для тактыкі "палітычнага стылю", калі непасрэднаю мэтай зьяўляецца ўлада. Калі іншыя партыі - канкурэнты, а не саратнікі. Калі трэба клапаціцца пра тое, каб хтосьці "не ўехаў да ўлады на гарбу БНФ". Але я глыбока перакананы, што пры нашым палітычным радыкалізме сам Фронт здолее "ўехаць да ўлады" і ўтрымаць яе не раней чым заваюе сталую палітычную падтрымку большасці насельніцтва. Але тады пра нашыя хібы гаварыць будзе позна.

Пакуль жа нашая папулярнасць вагаецца паміж 15 і 20%, нам папросту неабходна выкарыстоўваць тактыку "рухаўскага стылю". Імкнуча аб'яднаць вакол сябе як мага больш саюзнікаў і скіраваць агульныя намаганні на дасягненне не максімальных, а аптымальных мэтай. А гэта вымагае тактоўных і цывілізаваных зносінаў, узгаднення пазы-

цыяў, узаемных саступак, правядзення агульных акцыяў. І, натуральна, узаемнае павагі! Усё гэта складана, але магчыма - на прынцыпах негвалтоўнага змаганьня за незалежную і дэмакратычную Беларусь, шляхам несупрацоўніцтва з дыктарскім рэжымам і грамадзянскага непадпарадкаваньня антызаконнай, антанаканальнай уладзе. Усё гэта адпавядае праграме і статуту Беларускага Народнага Фронту і не зьяўляецца аніякім адкрыццём. Гэта шлях, які Махатма Гандзі назваў "Сат'яграха" - упартасць у ісціне.

Індыя перамагла на гэтым шляху ў такіх жа неспрыяльных умовах, дзе былі і адсутнасць агульнае мовы і разналікасць веравызнанняў.

Мы вярнуліся да тактыкі вулічнае дэмакратыі, прыцягваючы да сумеснага ўдзелу ў многіх акцыях парламэнцкія партыі. І рабілі гэта на падставе калектыўных рашэнняў. Ня гледзячы на натуральнае разыходжанне ў поглядах.

Бясспрэчна, што тактыка сумесных масавых акцыяў прынесла карысць нашым саюзнікам. Дастаткова звярнуць увагу на тое, як пабольшала на мітынгх сьцягоў з чырвоным канём. А сацыялістыя ды прафсаюзы натхніліся на правядзенне асобных мітынгаў і шэсцяў. Але ж ня думаю, што гэта шкодзіць Фронту ці агульнай справе барацьбы з дыктатураю. Больш таго вулічная падтрымка радыкалізавала пазыцыі дэпутатаў АГП, БСДГ і, нават, большае часткі Прэзідыюма Вярхоўнага Савету XII склікання па пытанню нацыянальнага сувэрэнітэту. Прамовы старшыні Прэзідыюму Вярхоўнага Савету сп. Сямёна Шарэцкага задаволяць сёння любога нацыяналістага.

Летась у выніку ўзмацнення сувязяў паміж апазыцыйнымі да рэжыму сіламі ў жніўні БНФ стаўся адзінаю пазпарламентскаю партыяй заснавальніцай Круглага стала і ён прыняў заклік да Вярхоўнага Савету з патрабаваннем імпічманту прэзідэнта. Фронт зьяўляецца адзінаю пазпарламентскаю партыяй, зь якою кансультуюцца місіі міжнародных арганізацыяў, і адзінаю, якая бярэ, хаця і ўскосна, удзел у 3-х баковых кансультацыях (Эўразьвяз, Вярхоўны Савет і Адміністрацыя прэзідэнта) на конт пошукаў выйсця з канстытуцыйнага крызісу.

Добра, што Сойм прыняў усё ж правільнае рашэнне наконт выбараў --

гэта яшчэ адная стрэмка ў цэле дыктатарскага рэжыму, як і частка Вярхоўнага Савету, якая захавала сваю адданасць Канстытуцыі 1994 году і тым самым захавала сваю легітымнасць. Гэта ёсць маленькі шанец на негвалтоўнае выйсце з канстытуцыйнага тупіку і доўгатэрміновы фактар, які падрывае законнасць усялякіх інтэграцыйных дамоваў. Добра, што і З. Пазьняк лічыць неабходнай палітыку падтрымкі Прэзідыюма Вярхоўнага Савету.

А яна, гэтая палітыка не заўжды зьяўляецца простаю, улічваючы разнагалосці сярод саміх дэпутатаў і супрацьдзеянні рэжыму. Такім складаным пытаннем і зьяўляецца эўрапейская ініцыятыва на правядзенне кансультацыяў паміж дэлегацыямі Вярхоўнага Савету і выканаўчай улады на конт шляхоў выйсця з канстытуцыйнага крызісу і нашае стаўленьне да яе. Гэтая ініцыятыва вымушае дэпутацкі бок ісці на перамовы, паколькі жыццядзейнасць Вярхоўнага Савету падтрымліваецца як "вулічнаю дэмакратыяй", гэтак жа і прызнаннем з боку Эўрапейскае Супольнасці.

Аднак ісці на перамовы па ўдасканаленню Канстытуцыі - небяспечна. Бо прэзідэнцкі бок, не адчуваючы моцнага ўціску звонку і зь сярэдзіны, будзе ў стане сарваць дамоўленасці ў любы час. Хаця ён непасрэдна зацікаўлены ў працяглых дыскусіях, каб паслабіць, а можа і наагул пазбавіцца міжнароднае ізаляванасці. Таму пазыцыя дэпутатаў Вярхоўнага Савету мусіць быць цвёрдаю і прынцыповаю ды грунтавацца на некалькіх катэгарычных патрабаваннях - спыненне рэпрэсіяў, доступ апазыцыі да дзяржаўных СМІ і, галоўнае, аднаўленьне Канстытуцыі 1994 году і Вярхоўнага Савету XIII склікання дзеля ўнясення паправак законным шляхам.

У сувязі з гэтым хачу выказаць вялікую падзяку тым сябрам БНФ, якія мужна прайшлі праз гады рэпрэсіўных акцыяў з боку рэжыму, выстаялі і не скарыліся. Толькі вашыя цвёрдасць і вера ў нашу Бацькаўшчыну і нашу перамогу, ёсць сапраўдная аснова сілы Беларускага Народнага Фронту.

Жыве БЕЛАРУСЬ! ■

(заканчэньне, пачатак на 1-й і 2-й старонках)

Сойм гэтую маю заяву, аднак, непадтрымаў.

Дэарганізацыя працы ў Фронце стала набіраць абароты. Кіраўніцтва з прыходам туды сп. Папкова і пры пэўнай асаблівай пазыцыі тагачаснага адказнага сакратара Управы сп. Сіўчыка (які ўгледзеў, напэўна, у маіх захадах падкопы пад свае паўнамоцтвы) фактычна ні на адным пытаньні не магло дасягнуць таго самага кансэнсусу, зь якім амаль не бывала праблемаў да пятага зьезду Фронту! Я адчуваў сваю агромністую віну ў гэтым, шчыра спрабаваў дапамагчы сп. Папкову (бо на яго паў выбар Старшыні) фактычна пачаць выконваць функцыі старшыні ў Беларусі, дзеля чаго пісаў заявы пра доўгатэрміновыя адпачынку.

Але арганізатарам, кансалідоўнай фігурай сп. Папкоў рабіцца не хацеў ці ня мог. Практычна па ўсіх пытаньнях ён меў думку, адрозную ад большыні іншых намесьнікаў, і настойліва пераконваў сп. Пазьняка ў тым, што гэтая думка адзіна слушная. Рознагалосьці датычылі найперш пытаньня аб яднаньні ўсіх грамадзкіх сілаў і ўплывовых асобаў у абароне Беларусі ад паўзучай акупацыі. Але сп. Папкоў заўсёды быў супраць. Ён быў супраць удзелу прадстаўнікоў Фронту ў

Нацыянальным выканаўчым камітэце (што фактычна прывяло да праблемаў у працы нашага Грамадзкага кабінэту), супраць нашага ўдзелу ў Кангрэсе дэмакратычных сілаў, у апошняй прэзыдэнцкай кампаніі ды, урэшце, нават супраць выданьня падручніка па фронтаўскай прапагандысцкай барацьбе і супраць таго, каб Фронт займаўся арганізацыяй паездак нашых славурых пісьменьнікаў па абласьцях і гарадах Беларусі!

На жаль, Старшыня Фронту амаль заўсёды станавіўся на пазыцыю сп. Папкова. У прыватнасьці, ён дакараў мяне, што я ўдараюся ў непатрэбнае культурніцтва, што веданьне прапагандысцкіх прыёмаў працы шараговымі фронтаўцамі можа быць для іх небяспечным, што ніякага пляну працы Фронту Соймам зацьвярджаць ня трэба, а займацца выключна акцыямі "Адстаўка" і "Грамадзянства БНР". Справа дайшла да таго, што я паставіў перад лютаўскім Соймам 1999 г. пытаньне пра давер асабіста да мяне, і за гэта атрымаў ад спадароў Пазьняка і Папкова ў поўным сэнсе разнос. У выніку *ніводнае рашэньне, за якое выступала большыня кіраўніцтва Фронту, у апошнія два гады фактычна не выконвалася, а рашэньні меншыні выконваліся слаба -- проста таму, што гэта рашэньні меншыні.*

У гэтым я вінаваціць нікога не хачу, акрамя самога сябе. Я пастаянна праяўляў слабахарактарнасьць і саступаў таму, чаго патрабавалі ад мяне сп. Пазьняк і сп. Папкоў. Страты ад гэтага нёс увесь Фронт, бо лепш было, на мой погляд, хоць і не заўсёды слушна, але *нешта рабіць, чым не рабіць нічога.* Я спрабаваў і вусна і пісьмова пераконваць сп. Пазьняка ў перавазе калектыўнай думкі большыні кіраўніцтва, спрабаваў натхніць яго на разумную рэарганізацыю сыстэмы кіраўніцтва Фронтам, але гэтага не дамогся. Каюся, часьцей за ўсё мая пазыцыя была падобная да страўса з галавой у пяску: я Пазьняку прапанаваў, ну, а раз ён не падтрымаў, дык сам няхай за вынікі й адказвае. Таму за пэрыяд пасья пятага зьезду ўсё станоўчае, што зроблена, трэба найперш прыпісаць не кіраўніцтву Фронту, а яго мужным і адданым беларускай справе шарагоўцам. Нізкі ім за гэта паклон!

Сёньня я, як ніколі, цьвёрда перакананы, што арганізацыя кіраваньня такой вялікай і інтэлектуальна адметнай арганізацыяй патрабуе ўсебаковага аналізу й падтрымкі шырокімі фронтаўскімі масамі. Палітычнае лідэрства й арганізацыя штодзённай працы не павінны ўваходзіць у антаганізм адно з адным. А ўжо пра тое, як працаваць, мы можам дамовіцца й разумна арганізоўваць і каардынаваць нашыя дзеянні. ■

(заканчэньне, пачатак на 3-й і 4-й старонках)

шэйшымі кіраўнічымі органамі ёсьць Зьезд і Сойм, усе рашэньні прымаюцца на падставе калегіяльнага абмеркаваньня, а не загадам адной асобы.
5. Як вы лічыце, трэба ладзіць адносіны з журналістамі:

а (2). лаяцца зь імі, абзываць прадажымі, запісваць у агенты КГБ ці

б (30). пры любых умовах і абставінах паказваць паважлівыя адносіны да журналістаў і іхнай цяжкай працы, дэманструючы свае маральныя перавагі і моц.

6. Як вы лічыце, для перамогі ў барацьбе за абарону незалежнасьці Беларусі:

а (5). старшыня БНФ "Адраджэньне" павінен кіраваць фронтам з-за мяжы ці

б (26). змагацца разам з сябрамі, ахвяруючы, як і шараговыя фронтаўцы, дзеля Бацькаўшчыны.

7. Як вы лічыце, незалежнасьць Беларусі

можна абараніць:

а (26). на падставе дакладнага навуковага аналізу ці

б (3). на падставе інтуіцыі аднаго лідэра?

Увага: у адной анкеце падкрэсьленыя абодва адказы.

Зразумела, анкетаваньне на сэмінары нельга лічыць рэпрэзэнтацыйнаю сацыялягічнаю выбаркаю. Але ж на трэнінг прыехалі найбольш актыўныя й аўтарытэтныя людзі. І, згадзіцеся, уражвае абсалютная перавага адказаў пэўнага тыпу. Гэтыя адказы -- галасаваньне супраць сэктаніцтва, гэта бачаньне БНФ як рэалістычнага, адкрытага, сучаснага незалежніцкага руху. І вельмі цешыць, што людзі выказваліся не з чужога голасу, а слухаючы найперш сябе. ■

Алесь БЯЛЯЦКІ

ФІРМА
"А.КРЫВАРОТ,
І.КРЫВАРОТ @ К".

Мною ў рэдакцыю перададзены зварот аднаго сябра фронту, у якім ён просіць дапамагі.

Сутнасьць справы ў тым, што яшчэ тры гады таму ён аддаў значную суму ў далярах брату спадара А. Крыварота – І. Крывароту, пра што ў яго папрасіў А. Крыварот, паабяцаўшы рэгулярна выплочваць працэнты з гэтай сумы. А мы ж ведаем, што ў фронтаўцаў паміж сабой асаблівы давер, асабліва калі гарантам выступае даволі вядомая ў фронце асоба. Таму і ў голаў гэтаму нашаму фронтаўцу не прыйшло не паверыць. Як ён піша, ён падумаў, што чым гэтыя грошы будуць ляжаць, няхай зь іх

(працяг на 10-й старонцы)

**Вячаслаў
СІЎЧЫК**
сакратар
Управы БНФ

ЯКІ МУСІЦЬ БЫЦЬ НАРОДНЫ ФРОНТ

(працяг - пачатак у 2-м нумары)

Праца ў трэцім сэктары: падтрымка актыўных людзей з грамадзкімі ініцыятывамі, супрацоўніцтва з рэгіянальнымі аддзяленнямі вядомых рэспубліканскіх няўрадавых арганізацыяў і рэгістрацыя мясцовых. Асабліва ўвага надаецца супрацоўніцтву з ТБМ, "Вясной-96", "Супольнасць", Фондам імя Л.Сапегі й незалежнымі прафсаюзамі. Рэанімуецца рэспубліканскія грамадзкія арганізацыі экалагічнага кірунку (не забывайма, якую ролю адыграў БЭС на працягу 1989-1991 гадоў). Ствараюцца аргкамітэты арганізацыяў для абароны эканамічных інтарэсаў грамадзянаў (існуюць як мінімум дзве масавыя катэгорыі грамадзян, якія ўжо маюць свае інтарэсы:

1) пасля прыватызацыі кватэраў - домаўладальнікі;

2) фэрмеры й дачнікі - землеўладальнікі).

Ствараюцца грамадзкія юрыдычныя прымальні для праўнае дапамогі насельніцтву.

Стварэнне фінансавай базы. Наладжваньне сувязяў са спонсарамі, падрыхтоўка праектаў і падача заявак на гранты на ўсіх узроўнях - як на нацыянальным (кіраўніцтва БНФ), так і на мясцовым (рэгіянальныя й раённыя рады)

Распрацоўка праграмаў.

1. Грамадзкі (ценевы) кабінэт мусіць падрыхтаваць комплексную праграму разьвіцьця краіны, ўсіх асноўных галінаў народнае гаспадаркі; праграму станаўленьня рэгіёнаў; стварае банк дадзеных і прыцягвае

неабходных спецыялістаў.

2. Натуральна, ня маем права забывацца пра вулічныя мерапрыемствы, культурніцкую дзейнасьць, распаўсюд нацыянальнай сымболікі й беларускіх кніг ды інш.

3. Беларускі Народны Фронт мусіць перакласьці на сучасную мову нацыянальную ідэю. Дзеля гэтага патрабуецца актывізацыя кожнага фронтаўца, а ніякія не разборкі ды расколы. Таму кіраўніком Фронту сёньня мусіць стаць лідэр, за плячыма якога будзе каманда, якая здолее ці не штодзённа ахвярна ды прафэсійна працаваць. Натуральна, у варунках, якія склаліся сёньня, старшыня мусіць быць на Беларусі. Бо інакш будзе горш. *

ВЫСТУП, ЯКІ НЕ ПРАГУЧАЎ НА СОЙМЕ

Мікалай КАРОТКІ
Сьмілавічы

Вельмі цяжка ўсьведамляць тое, што адбываецца. Я не адхіляю заслугаў Пазьняка, ягонае руплівасьці і г.д., але ж трэба глядзець на рэчы цьвяроза. Пазьняк усё далей адрываецца ад жыцьця, ад народу, за які змагаецца. Ён надта падазрона глядзіць на людзей. Асабліва калі зьяўляюцца якія-небудзь магчымыя яму канкурэнты, ён кляймоць усіх стаўленьнікамі Масквы. Ён што, збіраецца адзін і голымі рукамі перамагчы? Наш Фронт усё больш становіцца сэктаю, адарванаю ад праблемаў грамадзкае супольнасьці. Я з глыбінкі, і таму бачу і чую, што думае большасьць людзей. Праедзьце па вёсках, мястэчках, гарадох - і вы ўбачыце: ці можа атрымаць галасы Пазьняк? - Не! Патрэбна аб'ядноўвацца ўсім дэмакратычным сілам, інакш перамогі не відаць.

Людзі выходзяць з Фронту. Калі так будзе і надалей, то З. Пазьняк застаецца адзін. Для каго ж ён змагаецца? Чаму адрываецца ад людзей? Чаму бачыць ва ўсіх толькі ворагаў? Ужо і Вярхоўны Савет 13-га скліканьня мы павінны абвясціць ворагам?!
Вось так і будзем ваяваць з усімі да скону! А для каго і навошта? Колькі мы ўжо стварылі пустога і патрацілі

дарма сілаў! А цяпер зноў пустое рабіць - ужо грамадзянскі парлямэнт, у той час калі ёсьць законна абраны.

Не, сябры, калі ісьці цяперашнім шляхам Пазьняка, то застанецца вы адны, што праўда, з Пазьняком!

Ведайце, выйдучь з Фронту разумныя і з досьведам людзі, не падтрымаюць Пазьняка цэлыя арганізацыі на месцах!

Хопіць быць сэктаю! Не разьбівайце Фронт! *

(заканчэньне, пачатак на 9-й старонцы)

тэрмін, а можа быць і назаўсёды. Круцяцца гэтыя грошы, узбагачаючы двух прадпрыемальных братаў.

Неверагодная на першы погляд гісторыя. Здавалася б, не такія ўжо фронтаўцы і багатыя людзі, але нават і сярод іх можна стварыць сваё "МММ" - ККК. Самае прыкрае тое, што некаторыя людзі паверыўшы, аддавалі літаральна ўсё, што здолелі ашчадзіць, а зараз і ня ведаюць - ці вернуцца да іх гэтыя грошы ўвогуле.

А можа быць гэта адзін са сродкаў сп. А. Крывароту трымаць актывістаў фронту пад сваім уплывам? Парадаксальна, але пагадзіцеся, хто ж будзе крытыкаваць ці выступаць супраць чалавека, які табе павінен і не аддае пазыку? Бо кожны з тых, хто патрапіў у гэтую пастку, зараз думае, толькі пра тое, як бы вярнуць свае грошы.

З.Пазьняк пахваліў сп. А. Крыварота ў адным са сваіх апошніх факсаў за тое, што той дакладна выконвае загады. З гэтага вынікае, што ён давярае сп. А. Крывароту. І за асабістую адданасьць зноў будзе прапаноўваць яго на кіраўнічую пасаду ў фронце. Хай бы можа ён загадаў яму напачатку вярнуць выманеныя грошы фронтаўцам. ■

Рэдакцыя бюлетэню звяртаецца да ўсіх хто хоць неяк пацярпеў ад вьшэй згаданых амаральных дзеяньняў сп. А. Крыварота і ягоных падручных з просьбаю даслаць інфармацыю да нас у рэдакцыю!
Мы не павінны дапусьціць каб такія людзі, кіравалі дэмакратычнаю арганізацыяй, якая прапагандуе прынцыпы хрысьціянскіх каштоўнасьцяў грамадзтву.

Сярод хрысьціянаў адною з галоўных запавядаў ёсьць не абмані - не ўкрадзі! ■

ЗВАРОТ СЯБРАЎ БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ" г. БЕРАСЬЦЯ ДА ДЭЛЕГАТАЎ VI ЗЬЕЗДУ БНФ

6 ліпеня 1999 году

Апошнім часам Беларускі народны фронт "Адраджэньне" перажывае сур'ёзны крызіс. У кіраўніцтве БНФ фактычна адбыўся падзел. Па-рознаму ставяцца сябры БНФ і да дзеянняў Старшыні фронту Зянона Пазьняка. Прычыны крызісу, на наш пагляд, далёка не ў амбіцыях асобных лідараў БНФ, а ў адыходзе часткі кіраўнікоў БНФ ад прынцыпаў дэмакратычнасьці і калегіяльнасьці пры выпрацоўцы і прыняцьці рашэньняў.

Падобныя ненармальныя зьявы знайшлі свой адгалосак і ў Берасьцейскай арганізацыі БНФ. Шэраг сябраў БНФ нават вымушаны былі адыйсьці ад актыўнай дзейнасьці ў арганізацыі.

Для многіх з нас непрымальны той бюракратычны і недэмакратычны стыль кіраўніцтва, які практыкуе Берасьцейская абласная і гарадзкая Рады БНФ. Нормай стала прыняцьцё рашэньняў у вузкім коле, без шырокага сяброўскага абмеркаваньня. Яскравым прыкладам гэтага сталі апошнія выбары Рады

Берасьцейскай гарадзкой арганізацыі, выбары дэлегатаў на абласную справаздачна-выбарчую канфэрэнцыю БНФ, так званая "зацьвярджэньне" выбарным органам - гарадзкой Радай - дэлегатаў на Зьезд БНФ. Улічваючы, што Зьезд будзе абмяркоўваць складаныя пытаньні дзейнасьці БНФ, абярэ новае кіраўніцтва, такі адбор дэлегатаў лічым проста ганебным, бо як у камуністычныя часы, ён ігнаруе думкі часткі сябраў БНФ. Частка сябраў БНФ нават няведала пра ўсе гэтыя выбары, бо ім не палічылі неабходным паведаміць пра гэта, тым больш, што ніякіх абвестак у памяшканьні БНФ не вывешвалася. Робіцца ўсё, каб правесці толькі адзін "правільны" погляд, каб не дапусьціць да абмеркаваньня складаных праблемаў дзейнасьці БНФ магчымых апанэнтаў.

Мы лічым несумленнымі і вельмі шкоднымі для дэмакратычнага адраджэнскага руху ў Беларусі падобныя дзеяньні, што зрабіліся практыкай. Такі характар дзейнасьці, пэўна, інспіруеца

некаторымі мясцовымі кіраўнікамі, а таксама сябрам Управы БНФ Анатолям Крываротам, намесьнікам старшыні БНФ Сяргеем Папковым.

Заклікаем дэлегатаў Зьезду стаць на абарону прынцыпаў калегіяльнасьці і дэмакратыі ў нашай арганізацыі, не дапусьціць пераўтварэньня яе ў закрытую, зафармалізаваную і аўтарытарную структуру. Спадзяемся, што дэлегаты Зьезду адказна паставяцца да выбару новага кіраўніцтва БНФ, даверыўшы яго тым, хто будзе няўхільна трымацца згаданых прынцыпаў. Просім таксама даць слова гасьцям Зьезду, якія не былі абраныя дэлегатамі з-за маніпуляцыяў асобных функцыянераў.

Мы павінны выйсьці з гэтага крызісу годна, паказаўшы прыклад усяму беларускаму грамадзтву, як трэба вырашаць праблемы.

Жыве Беларусь! ■

27.07.99 19:52

●●●●●●●●●●

Іван ЛАЗАВЫ

ПАРАЛЕЛІ

"АДСУТНАСЬЦЬ ЛІДЭРА НА БЕЛАРУСІ СТВАРАЕ ПЭЎНЫЯ ПРАБЛЕМЫ"

З намесьнікам старшыні Народнага Руху Украіны Іванам ЛАЗАВЫМ размаўляе палітычны аглядальнік Паўлюк БЫКОЎСКИ

П. Б. -- Што зьмянілася ў Руху пасля той трагедыі, што здарылася з Чорнавілам?

І. Л. -- Безумоўна, Рух страціў найвялікшага свайго аўтарытэта, чалавека, які стаяў на галаву вышэй чым які іншы лідэр нацыянальна-дэмакратычных сілаў Украіны. Такая вялікая ўтрата для Руху. Я пабачыў як людзі зразумелі постфактум, што было згублена. Да гэтага была сур'ёзная недацэнка. Калі Вячаслаў Максімавіч Чорнавіл пайшоў з жыцця, на яго пахаваньне раптоўна прыйшлі 20

тысячаў чалавек, тыды, калі два месяцы раней, на гадавіну незалежнасьці Украіны на яго заклік, заклік Руху прыйсьці на Сафійскі майдан, -- прыйшлі дзесьці 500 чалавек. Але гэтае ёсьць трагедыяй Украіны -- мы не вытрывалі той выклік, што нам быў наканаваны, і сытуацыя, безумоўна, пагоршала.

П. Б. -- Якое месца зараз Рух, на вашу думку, займае сярод іншых палітычных сілаў Украіны?

І. Л. -- Гэта, як і было, застаецца адзіная некамуністычна партыя, якая, па-першае, ёсьць партыяй, бо астанія так званыя партыі, большыя ці меншыя, - гэта без выключэньняў структуры аднаго чалавеку. Яго няма - і партыі няма. Той жа Паўло Лазарэнка - яго асабісты праблема і "Грамады" ня стала, фракцыя ў парламэнце адразу распалася аж на 3 часьціны, партыя перастала існаваць. Гэта ёсьць лягічным наступствам таго, як утвараліся гэтыя партыі. Тым часам Рух існуе больш за 10 год, мае даўгія даўнія карані, мае структуры ва ўсіх абласьцях. Доказам сваёй шырыні і глыбні Рух мае тое, што на мінулых выбарах Рух перайшоў чата-рохадсодкавы бар'ер у 23 з 25 абласьцей.

Выключэньнем сталіся шахцёрскія вобласьці -- Данецкая і Луганская, дзе Рух атрымаў маньш за 4%. Найцяжэйшым рэгіёнам быў Крым, але там нам найбольш дапамаглі крымскія татары і Рух атрымаў больш за 6%. Але гэта ёсьць доказам таго, што Рух ёсьць сур'ёзнай агульнаўкраінскай партыяй, якая, дазволі сабе сказаць, ніколі не залежыла і цяпер не залежыць ад аднаго аўтарытэта ці лідэра, нават Чорнавіла.

П. Б. -- Якая зараз галоўная праблема стаіць перад Рухам?

І. Л. -- Існуе адна праблема - арганізацыйная. Як знайсьці стымулы, зрабіць працэдурны, мэханізмы і кантроль, якія будуць ініцыяваць і спрыяць, дапамагаць нарошчваньню сілаў. Калі гэтае атрымаецца, то праз тры гады на выбарах у нас будуць вялікія перспектывы. Калі гэтыя рэчы ня будуць зроблены, то Рух застанеца на тым узроўні, што мае зараз. Ён будзе другой партыяй пасля Камуністычнай.

(далей будзе)

(заканчэньне, пачатак у №2 бюлетэню і на 7-й старонцы гэта нумару)

дастаткова аўтарытэтны, каб стаць дамінуючай сілай у беларускіх НДА; фронтаўцы ўжо зараз дэ-факта складаюць ільвіную долю сярод кіраўнікоў недзяржаўных арганізацыяў па ўсёй краіне.

Беларускі Народны Фронт вядзе Беларусь у Эўропу, і таму ён павінны скарыстаць магутную падтрымку эўрапейскіх кансэрватараў і хрысьціянскіх дэмакратаў, якія ўсё набіраюць вагі й становяцца найбуйнейшай ды найбольш уплывовай сілай Эўразьвязу. Цеснае міжнароднае супрацоўніцтва БНФ з Народнай Партыяй Эўропы, а таксама нацыянальнымі цэнтрамі і правацэнтрамі рухамі ня толькі ўмацуе пазыцыі БНФ у Беларусі, але й паставіць на Захадзе заслону пашыраным прарасейскім сындрамам "трубы" і "калідору".

Фронт, назва якога гучыць па-ангельску як Belarusian Popular Front, мусіць імкнуцца быць папулярным. Не папулісцкім, а менавіта папулярным. Уяўленьне пра БНФ як арганізацыю антыкамуністычную й антыімперскую павінна дапоўніцца абрысамі стваральнага эўрапейскага, хрысьціянскага ў сваёй аснове вобразу, які мае на ўвазе абарону спрадвечных каштоўнасьцяў і выключае абвінавачваньні ў дэструктыўнасьці й экстрэмізме. Няспынная дзейнасьць такога кшталту дазволіць узнавіць высокі аўтарытэт БНФ сярод усіх слаёў насельніцтва, набраць крытычную масу для мірных шматтысячных вулічных выступленьняў і, што яшчэ важней, створыць трывалы падмурак даверу для пабудовы нашага Беларускага Дому.

Каляндарны кругабег вулічных акцыяў, што прабукоўвае апошнія два гады, мусіць улічваць актуальныя масавыя настроі ў дадзены момант і апэратыўна адгукацца на надзённы падзеі, пра якія гавораць і краіна, і сьвет.

Калі зноў злачынна замоўчваюцца наступствы Чарнобыля, калі зноў беларускай прыродзе пагражаюць індустрыяльныя монстры, а ў заповедніках прэзыдэнцкія "управдэлы" рубяць лес на вываз, Народны Фронт, як у канцы 80-х, павінны весьці экалягічны рэй.

Сёньня, калі рэжым бессаромна спойвае народ, а моладзь ахопленая эпідэміяй наркаманіі й СНІДу, калі мясцовая злачыннасьць сьпелася з расейскай мафіяй, менавіта БНФ застаецца усенародным фронтам змаганьня з крыміналізацыяй, татальным алькагалізмам і разбэшчваньнем грамадства. Трэба праводзіць інфармацыйныя кампаніі і ствараць грамадзкія камітэты, весьці растлумачальную работу. Беларуска мова на варце сямейных, маральных каштоўнасьцяў - лепшая агітацыя за ідэі Адраджэньня.

Яшчэ адзін моцны крок - прапаганда здаровага ладу жыцьця й духоўнага разьвіцьця, арганізацыя й падтрымка спартовых спаборніцтваў, падлеткавых гурткоў і маладзёвых таварыстваў.

Адукацыя й культура - найважнейшыя сфэры дзейнасьці Фронт, якая павінна сёньня прыняць характар масавае асьветы з распрацоўкай і абнародваньнем агульнабеларускіх праграмаў, зьбіраньнем навукова-практычных канфэрэнцыяў, заснаваньнем альтэрнатыўных афіцыёзу, сапраўды папулярных нацыянальных адукацыйна-культурніцкіх установаў, выданьняў і мерапрыемстваў.

Пэрспэктывай нацыянальна сьведамага грамадства, будучыняй сапраўднае Беларусі ёсьць моладзь, перадусім гарадзкая. Стаўка на празэўрапейскае, актыўнае й дынамічнае пакаленьне 2000 мусіць стаць прынцыпам далейшае працы Фронт.

Беларускі Народны Фронт павінны праявіць сваю салідарнасьць з усімі нацыянальнымі супольнасьцямі Рэспублікі Беларусь у іх правах. Надыйшоў час усьведаміць і становішча расейскае дыспары як нацыянальнае мяншыні.

Урэшце, фундамэнтальным абавязкам БНФ ёсьць падтрымка царквы, касьцёлу й актыўнае ўзаемадзеяньне з усімі хрысьціянскімі канфэсіямі ў краіне. Духоўнае Адраджэньне беларускае нацыі немагчымае бяз Бога.

Сёньня дастаткова ўзяцца за справу, паказаць, што мы хочам, гатовыя, што мы сапраўды здольныя ўзяць на сябе адказнасьць за Беларусь - і ў нас павераць.

*Другое дыханьне даецца мацнейшым.
Мы разумеем, што з антыбеларускім рэжымам,
з пагрозамі дзяржаўнасьці краіны
й глыбінным пераўтварэньнем грамадства
можна справіцца толькі адзіны,
унутрана моцны й сапраўды папулярны
БЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ ФРОНТ.*

Менск, 31.VII.99

Навіны

РАДАЎ

БНФ "Адраджэньне"

Інфармацыйны бюлетэнь

Наклад 299 асобнікаў

Бюлетэнь заснавалі:

Гарадзенская гарадзкая Рада,

Магілёўская абласная Рада,
пратаколам №4 ад 12 чэрвеня

Кастрычніцкая раённая Рада
БНФ, г. Менск
пратаколам №2 ад 16 чэрвеня

Рэдактар, дызайн і вёрстка:

Вітай Жагунь-Шаркоўскі

Адказныя за выпуск:

Вінцук Вячорка

Віктар Івашкевіч

Рэдакцыя не нясе адказнасьці за
недакладнасьці ў аўтарскіх
матэрыялах. Пры перадруку
абавязковая спасылка на выданьне.

Адрас для
ліставаньня:

Менск, 220 006,
а/с 27